

Täysistunto

Perjantai 20.2.2026 klo 13.00—13.28

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 137/2025 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 6/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.00 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Turvallinen yhteiskunta ei synny sattumalta. Se rakentuu huolellisesti valmistelluista laeista, joiden taustalla on selkeä vastuunjako, [Hälinää — Puhemies koputtaa] läpinäkyvä päätöksenteko ja toimiva viranomaisjärjestelmä. Hallituksen esitys valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta ja perustuslakivaliokunnan sitä koskeva mietintö muistuttavat meitä siitä, että lainsäädäntö ei ole vain tekninen prosessi. Se on keskeinen osa yhteiskunnan turvallisuuden perustaa.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä vahvistetaan lainsäädäntötyön merkitystä demokratian ja viranomaistoiminnan ennakoitavuudelle. Hallituksen arkiston asema nostetaan lain tasolle. Arkisto sisältää aineistoa, joka ei ole julkisuuslain piirissä mutta joka on historiallisesti ja tutkimuksellisesti arvokasta. On tärkeää, että tästä aineistosta säädetään laissa selkeästi, jotta sen käyttö, tallentaminen ja mahdollinen salassapito ovat oikeudellisesti kestäväällä pohjalla.

Perustuslakivaliokunta korostaa, ettei arkisto saa muodostua väyläksi kiertää julkisuusperiaatetta, ja siksi lakiin täsmennetään, että julkisuuslakia sovelletaan jatkossakin tietopyyntöihin. Tämä selkeys lisää kansalaisten luottamusta viranomaistoimintaan ja vahvistaa oikeusvaltion perustaa. Samalla esityksessä selkeytetään ministeriöiden menettelyjä virkamiesten tehtävän määrittämisessä, kun tehtäväsiirrot perustuvat jatkossa nimenomaisesti lainsäännöksiin, eivät pelkkään työnantajan direktio-oikeuteen. Näin paranee virkamiesten oikeusturva, ja samalla vahvistuu hallinnon ennakoitavuus.

Mietinnössään perustuslakivaliokunta korostaa, että ministeriön on määriteltävä selkeät perusteet, avoin ilmoittautumismenettely ja muutoksenhaun mahdollisuus. Tällainen läpinäkyvyys ehkäisee väärinkäytösten riskiä ja vahvistaa luottamusta siihen, että viranomaisjärjestelmä toimii oikeudenmukaisesti ja kansalaisten edun mukaisesti. Turvallinen yhteiskunta edellyttää, että viranomaiset voivat toimia tehokkaasti ja siten, että heidän toimintansa kestää tarkastelua.

Lopuksi perustuslakivaliokunta korostaa vaikutusarviointien tärkeyttä lainsäädäntöprosessissa. Hyvä vaikutusarviointi ei ole muodollisuus vaan ennakoivan päätöksenteon ydin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2026 vp

Se auttaa tunnistamaan riskejä, vahvistaa sääntelyn laatua ja tukee turvallista yhteiskuntaa tekemällä vaikutuksista näkyviä ennen kuin niitä koskevat lait annetaan.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntö on turvallisuuden rakennuspalikka. Kun sääntely on selkeää, ennakoitavaa ja avointa, kansalaiset voivat luottaa siihen, että viranomaiset ja päättäjät toimivat oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti. Tämä esitys ja perustuslakivaliokunnan siihen tekemät muutokset vievät meitä siihen suuntaan. Tämän esityksen myötä kuljemme vahvemman läpinäkyvyyden, paremman oikeusturvan ja kestävämmän lainsäädäntöprosessin suuntaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.05 **Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Valtioneuvoston kanslia on jo nykyisin ylläpitänyt hallituksen arkistoa, mutta siitä ei aikaisemmin ole säädetty laissa, ja onkin hyvä, että se saadaan nyt lain piiriin.

Puhemies! Perustuslakivaliokunta pitää julkisuusperiaatteen toteutumisen ja rajoittamisen kannalta olennaisena, että hallituksen arkistoon sisältyviin asiakirjoihin voidaan kohdistaa julkisuuslain mukaisia tietopyyntöjä. Itse pidän myös avoimen demokratian kannalta tätä tärkeänä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

13.05 **Pekka Aittakumpu ps:** Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta on tehnyt perusteellista ja hyvää työtä. Tässä nyt ehkäistään turhan byrokratian syntymistä ja selkeytetään tätä ehdotettua sääntelyä. Arviointineuvosto ei kuulu lain tasolle, ja asiakirjojen julkisuus säilyy. Tämä kaikki on linjassa terveen järjen kanssa, että vähemmän turhaa paperinpyörittelyä ja selkeytetään lainsäädäntöä ja siihen liittyviä käytäntöjä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.06 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Tässä kun koko eduskunta on koolla näin viikon päätteeksi, niin ehkä myös sellainen positiivinen nuotti siitä, että jos mietimme meidän valtioneuvostoa ja sitä pitkää historiaa, kuinka se on kehittynyt sieltä suuriruhtinaskunnan senaatin talousosastosta tämän päivän itsenäisen Suomen hallitukseksi, niin onhan tässä saavutettu aika lailla isoja edistysaskeleita matkan varrella. Tämän päivän Suomea kansainväliset arvioitsijat arvioivat lähes mittarilla kuin mittarilla maailman parhaaksi maaksi, ja sillä kaikkein tärkeimmällä mittarilla, jota YK arvioinnissa käyttää, eli mistä löytyvät maailman onnellisimmat ihmiset, niin täältäähän ne Suomesta, kaukaa Pohjolan perukoilta, YK:n mukaan jo kahdeksatta vuotta peräkkäin löytyvät. Eli siinä mielessä voimme ajatella, että kaikkina aikoina myös tuolta valtioneuvoston linnasta on löytynyt sellaista viisautta, jolla on voitu viedä maamme asioita hyvin eteenpäin.

Arvoisa puhemies! On tietysti tärkeää, että valtioneuvoston toimintaa säätelevää lainsäädäntöä päivitetään myös tässä ajassa vastaamaan niitä tarpeita, joita nyt on, jotta myös tulevaisuudessa valtioneuvoston linnaan ja ministeriöihin löytyy eduskunnan vahvaa luotamusta nauttavia voimia viemään Suomea eteenpäin. Perustuslakivaliokunta on tehnyt tässä mietinnössä hyvää työtä, ja nyt tässä kakkoskäsittelyssä uskon, että voimme hyvillä mielin hyväksyä jo ykköskäsittelyssä sisällöltään päätetyn mietinnön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2026 vp

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 137/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.